

Dosarul nr. 2rh-68/19

Prima instanță: Judecătoria Orhei sediul Central (jud. V. Cupcea)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov)

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud. A. Cobăneanu, S. Filincova, N. Craiu)

ÎNCHEIERE

17 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Nicolae Craiu

examinând cererea de revizuire depusă de Zinaida Bîrnaz și Galina Vilcu
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Galinei Vilcu și Zinaidei
Bîrnaz împotriva Lidiei Bordeniuc și notarului public Valentina Levița cu privire
la declararea nulității absolute a certificatului de moștenitor, constatarea faptului
acceptării succesiunii prin intrarea în posesia bunurilor succesoriale și
recunoașterea dreptului de proprietate

împotriva încheierii din 27 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție, prin
care a fost considerat inadmisibil recursul declarat de Zinaida Bîrnaz și Galina
Vilcu

constată:

La 16 decembrie 2014, Elena Memeț, Galina Vilcu și Zinaida Bîrnaz au
depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei com. Cucuruzeni
r-nul Orhei și notarului public Valentina Levița cu privire la repunerea în
termenul de prescripție de adresare în judecată, repunerea în termenul de
prescripție de acceptare a succesiunii testamentare, recunoașterea nulității
certificatului de moștenitor legal, recunoașterea nulității extrasului eliberat de
Primăria com. Cucuruzeni r-nul Orhei ca fiind fals.

În motivarea acțiunii au invocat că sunt fiicele decedatei Zinovia Bordeniuc,
care a locuit în com. XXXXX r-nul XXXXX și a avut în proprietate o casă de
locuit.

Au relatat că, după decesul Zinoviei Bordeniuc, în baza testamentului
eliberat la 10 mai 1989, succesori testamentari a rămas Elena Memeț.

Despre existența testamentului se cunoștea în Primăria com. Cucuruzeni
r-nul Orhei, dânssele comunicând acest fapt și surorii Lidia Bordeniuc.

Au precizat că Lidia Bordeniuc locuia în XXXXX și întorcându-se în Republica Moldova a rugat-o pe Elena Memeț să locuiască temporar în casa pe care ultima a primit-o prin testament.

În anul 2010, Elena Memeț s-a adresat cu o cerere la notarul public Valentina Levița, solicitând eliberarea certificatului de moștenitor testamentar în baza testamentului nr. 12 din 10 mai 1989 eliberat ei de Primăria com. Cucuruzeni r-nul Orhei.

Notarul Valentina Levița i-a refuzat cererea, motivând că la 19 august 1999 a fost eliberat certificatul de moștenitor legal nr. 1963 pe numele Lidiei Bordeniuc, potrivit căruia aceasta este moștenitorul averii rămasă după decesul Zinoviei Bordeniuc.

Astfel, certificatul de moștenitor legal nr. 1963 din 19 august 1999 a fost eliberat de notarul public Valentina Levița ilegal cu încălcarea prevederilor art. 1499 alin. (1) lit. a) Cod civil, deoarece notarul era obligat să verifice dacă în cazul dat defuncta Zinovia Bordeniuc nu a lăsat un testament sau dacă mai sunt moștenitori legali.

Totodată, la eliberarea certificatului de moștenitor legal menționat au fost încălcate și prevederile art. 1517, 1519 Cod civil, or, Lidia Bordeniuc a omis termenul de 6 luni de acceptare a succesiunii și nu s-a adresat în instanța de judecată pentru prelungirea acestui termen.

Reclamantele au remarcat că le-au fost lezate drepturile lor de moștenitori legali, prin eliberarea de către notarul public Valentina Levița a certificatului de moștenitor legal nr. 1963 din 19 august 1999 pe numele Elenei Bordeniuc.

Nici Primăria com. Cucuruzeni r-nul Orhei nu a avut temei legal ca gospodăria ce aparținea Zinoviei Bordeniuc să fie trecută în Registrul de evidență a gospodăriilor la 30 iulie 1999, cu nr. 57 după Lidia Bordeniuc.

Prin urmare, extrasul din cartea de evidență a gospodăriilor sat. XXXXX r-nul XXXXX, eliberat de Primăria com. Cucuruzeni r-nul Orhei, este fals, a indus în eroare notarul și urmează a fi recunoscut nul.

Și-au întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 227, 228, 272, 279, 1499 alin. (1) lit. a), 1517, 1519 Cod civil, art. 166, 167 CPC.

Au solicitat admiterea acțiunii, repunerea în termenul de prescripție de adresare în judecată, repunerea în termenul de prescripție de acceptare a succesiunii testamentare, recunoașterea nulității certificatului de moștenitor legal nr. 1963 din 19 august 1999 eliberat pe numele Lidiei Bordeniuc, recunoașterea răspunsului Primăriei com. Cucuruzeni r-nul Orhei nr. 93 din 18 august 2014 ca fiind fals.

La 21 noiembrie 2016, Elena Memeț a depus cerere prin care a renunțat la acțiune.

La 11 septembrie 2017, Galina Vilcu și Zinaida Bîrnaz au depus cerere de concretizare a pretențiilor împotriva Lidiei Bordeniuc și notarului public Valentina Levița, solicitând admiterea acesteia, constatarea nulității absolute a certificatului de moștenitor nr. 1963 din 19 august 1999 eliberat pe numele Lidiei Bordeniuc de către notarul Valentina Levița, constatarea locului deschiderii succesiunii rămasă

după decesul Zinoviei Bordeniuc în r-nul Orhei și constatarea faptului acceptării tacite a succesiunii de către toți copiii defunctei Zinovia Bordeniuc.

În cadrul ședinței de judecată din 21 martie 2018, Galina Vilcu și Zinaida Bîrnaz, reprezentate de avocatul Aliona Gîțlan au concretizat pretențiile din acțiune, solicitând constatarea nulității absolute a certificatului de moștenitor nr. 1963 din 19 august 1999 eliberat pe numele Lidiei Bordeniuc de către notarul Valentina Levița, constatarea faptului acceptării succesiunii prin intrarea în posesia bunurilor succesoriale de către Zinaida Bîrnaz, Galina Vilcu și Lidia Bordeniuc după decesul mamei lor Zinovia Bordeniuc și recunoașterea dreptului de proprietate a Zinaidei Bîrnaz, Galinei Vilcu și Lidiei Bordeniuc a câte 1/3 cotă-parte din bunurile succesoriale rămase după decesul mamei lor Zinovia Bordeniuc.

Prin hotărârea din 21 martie 2018 a Judecătorei Orhei sediul Central, a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Zinaida Bîrnaz și Galina Vilcu și menținută hotărârea primei instanțe.

Prin încheierea din 27 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție, a fost considerat inadmisibil recursul declarat de Zinaida Bîrnaz și Galina Vilcu.

La 28 mai 2019, Zinaida Bîrnaz și Galina Vilcu au depus cerere de revizuire împotriva încheierii din 27 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea acesteia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a încheierii instanței de recurs, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea revizuirii au invocat că după pronunțarea actelor judecătorești a căror revizuire solicită, le-a devenit cunoscut faptul că Tamara Mursa, domiciliată în or. XXXXX str. XXXXX ap. X, a fost martorul evenimentelor care au derulat în familia lor imediat după decesul mamei Zinovia Bordeniuc.

Au precizat că acest martor nu a fost posibil de a fi citat în cauza examinată în instanțele de judecată din motive ce nu au depins de voința lor.

Astfel, Tamara Mursa, prin declarația sa, confirmă că a cunoscut-o personal pe mama lor Zinovia Bordeniuc, inclusiv și pe toți copiii acesteia, iar în perioada anului 1990, vizita des casa părinților săi care era în vecinătate cu casa defunctei Zinovia Bordeniuc.

Respectiv, Tamara Mursa cunoștea că după decesul Zinoviei Bordeniuc toți copiii acesteia au intrat în posesia bunurilor succesoriale, achitând impozitele pe bunurile imobile și efectuând plățile de întreținere a casei de locuit, prelucrând și folosind terenul de pe lângă aceasta, mai puțin însă, Lidia Bordecuic, care s-a aflat cu familia sa peste hotarele țării, până în luna august 1990.

Au remarcat că în esență, declarațiile martorului Tamara Mursa denotă unele circumstanțe și fapte importante pentru soluționarea corectă a pricinii și, fiind descoperite după pronunțarea actului judecătorec de către instanța de recurs, potrivit prevederilor art. 449 lit. b) CPC, constituie temei de revizuire.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca inadmisibilă din considerentele ce urmează.

În conformitate cu prevederile art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Potrivit prevederilor art. 3 alin. (1) CPC, instanțele judecătorești aplică legile procedurale civile în vigoare la data judecării cauzei civile, efectuării actelor de procedură sau executării actelor instanței judecătorești (hotărâri, încheieri, decizii, ordonanțe), precum și a actelor unor alte autorități în cazurile prevăzute de lege.

La caz, se va menționa că prin Legea nr. 17 din 5 aprilie 2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în vigoare din 1 iunie 2018, au fost stabilite categoriile de încheieri care pot fi supuse revizuirii.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 446 CPC, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol. Încheierile de încetare a procesului conform art. 265 lit. c) și d), precum și cele prin care se respinge acțiunea ca fiind tardivă conform art. 186¹ pot fi supuse revizuirii. Încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii. În aceste cazuri, încheierile de inadmisibilitate a revizuirii nu se supun niciunei căi de atac.

Totodată, prin prisma prevederilor art. 448 CPC, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri sau încheieri rămase irevocabilă prin neatacare se soluționează de instanța care s-a pronunțat asupra fondului. Cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

Raportând la caz prevederile legale menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a specifica că încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii.

La caz, se constată că prin încheierea din 27 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție, a fost considerat inadmisibil recursul declarat de Zinaida Bîrnaz și Galina Vilcu.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că prin prisma art. 440 CPC, care reglementează procedura examinării admisibilității recursului, încheierea prin care completul din 3 judecători decide în mod unanim asupra inadmisibilității recursului, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Astfel fiind, la caz se va reține că, prin încheierea din 27 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție supusă revizuirii de către Zinaida Bîrnaz și Galina Vilcu, instanța de recurs nu s-a expus asupra fondului recursului, prin urmare nici a cauzei, verificând doar, prin prisma art. 440 CPC, existența temeiurilor de admisibilitate a recursului declarat, constatând lipsa acestora.

Din considerentele menționate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire depusă de Zinaida Bîrnaz și Galina Vilcu împotriva încheierii

din 27 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție ca inadmisibilă, din motiv că actul de dispoziție judecătorească menționat nu se supune revizuirii.

În conformitate cu art. 270, 446, 453 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Zinaida Bîrnaz și Galina Vilcu împotriva încheierii din 27 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Galinei Vilcu și Zinaidei Bîrnaz împotriva Lidiei Bordeniuc și notarului public Valentina Levița cu privire la declararea nulității absolute a certificatului de moștenitor, constatarea faptului acceptării succesiunii prin intrarea în posesia bunurilor succesoriale și recunoașterea dreptului de proprietate.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Svetlana Filincova

Nicolae Craiu